

Családi kedvezmény élettársak esetében

(2011.02.06.)

2011-ben a legnagyobb, széles körben elérhető adóalap kedvezmény a családi kedvezmény. Ezt elsősorban az különbözteti meg az adójóváírástól, hogy nemcsak a bérből-fizetésből élők, hanem mindenki igénybe veheti, akinek összevont adóalapba tartozó jövedelme van. Már év közben is igény bevehetik – nyilatkozat alapján – az egyéni vállalkozók és a megbízási jogviszonyban dolgozók is. Ami bizonytalanságot okoz a nyilatkozat kitöltésében, hogy eltérő a szabályozás az éves adóbevallásban illetve az adóelőleg levonása során. Az eltérés elsősorban az élettársak esetében van. Év közben ugyanis csak a közös gyerekekre lehet az adóelőlegnél megosztani a családi kedvezményt. Az éves bevallásban azonban már a nem közös gyerekekre is megosztható a családi kedvezmény az élettárssal.

Nézzünk néhány példát: előző házasságából 2 gyerekkel rendelkező Anya és előző házasságából egy gyermekkel rendelkező Apa. Ha házasságot kötnek, akkor az együtt nevelt 3 gyermek ugyanolyan elbírálásban részesül a családi pótlék és a személyi jövedelemadó törvény szempontjából, mint a saját gyerekek. Tehát nem igaz az a felvetés, hogy a törvényi szabályozásban a közös gyerek többet érne a házasságba hozott gyereknél. Házaspárok esetében általában nem is okoz gondot a nyilatkozat kitöltése. Mi a helyzet akkor, ha a fenti példában élettársi kapcsolat jön létre? Ekkor az első feladat annak megvizsgálása, hogy az élettársak egyedülállóként veszik-e igénybe a családi pótlékot. Ha igen, akkor az adózás szempontjából ez egy nem legális élettársi kapcsolat, erre nem vonatkoznak a kedvezmények. Ha viszont a családi pótlékot nem egyedülállóként veszik igénybe az élettársak, akkor az eltartottak száma esetükben három lesz, a közös háztartásban nevelt 2+1 gyerek miatt. Ezért év közben a példabeli Anya 2 kedvezményezett eltartott után – adóra átszámítva – $2 \cdot 33 = 66$ ezer forint adókedvezményre, a példabeli Apa $1 \cdot 33$ ezer forint családi adókedvezményre jogosult. Év közben az adóelőlegnél nem tudják megosztani a családi kedvezményt, mert nincs olyan közös gyerek, akire mindkét fél jogosult lenne igénybe venni a kedvezményt. Ez akkor jelent problémát, ha az Anya valamelyik gyerekkel még gyesen van, önálló jövedelme nincs. A családi kedvezménye nem veszik el, év végén az élettársa megosztás révén igénybe veheti.

Az adóhatóság a kitöltési útmutatójában az élettársaknál is az egyedülállókra vonatkozó szabályokat alkalmazza. Tehát a NAV szerint a közös háztartásban nevelt gyermekek az élettársak esetében nem jelent egy családot. Az alábbi ábrán zölddel jeleztük, ahol helyes az adóhatóság jogértelmezése és sárgával, ahol téved az adóhatóság. Ez a mértékre vonatkozik.

	Anya 2 saját gyerekkel		adókedvezmény	Apa 1 saját gyerekkel		adókedvezmény
Egyedülálló	2 jogosult		20 000 forint	1 jogosult		10 000 forint
	2 eltartott	62 500 Ft /Fő	<i>nem osztható</i>	1 eltartott	62 500 Ft /Fő	<i>nem osztható</i>
Élettárs	2 jogosult		66 000 forint	1 jogosult		33 000 forint
	3 eltartott	206 250 Ft /fő	<i>nem osztható</i>	3 eltartott	206 250 Ft /fő	<i>nem osztható</i>
Házastárs	3 jogosult		99 000 forint	3 jogosult		99 000 forint
	3 eltartott	206 250 Ft /fő	<i>megosztható</i>	3 eltartott	206 250 Ft /fő	<i>megosztható</i>

(c) Angyal József okleveles adószakértő

A szakmai vitát az NGM úgy próbálja elrendezni, hogy módosítani akarja a törvényt: élettársakra is a házastársakra vonatkozó szabály lenne érvényes. Ez azonban egy újabb veszélyt rejthet magában: ha a jogalkotó nem határozza meg az élettársi kapcsolat fogalmát adózási szempontból, akkor fordulhat a kocka, az élettársak kedvezőbb helyzetbe kerülhetnek, mint a házastársak. Az élettársi kapcsolat nyilatkozatra is épülhet, ami jogtalan adókedvezmény igénybevételére ad lehetőséget. Az adókedvezmény igénybevételéhez szükséges lenne az élettársi kapcsolat tényét közjegyző előtti nyilatkozathoz kötni.

A másik klasszikus példát élettársak esetében – az Én gyerekem, a Te gyereked és a Mi gyerekünk – az adóhatóság által közzétett nyilatkozatminta kitöltési útmutatója is tartalmazza. Sajnos ezt is rosszul. Ennek a párnak egy közös gyereke van. Rá nézve kell közös nyilatkozatot tenniük és oszthatják meg a kedvezményt az élettársak. A másik két gyerekre a megosztás csak év végén lehetséges. Amiben téved a kitöltési útmutató az, hogy csak két-két eltartottal számol. A közös háztartásban nevelt gyerek esetében a családi pótlék számításánál három gyereket vesznek figyelembe, tehát nem 3*10, hanem 3*33 ezer forint családi kedvezmény jár összességében ennek a párnak.

Nem könnyű megbarátkozni az új fogalmakkal. Ezért készítettem egy családi kedvezmény kalkulátort, amelyik meghatározza a kedvezményezett eltartottak számát és az eltartottak számát is. Ehhez először minősíteni kell a párkapcsolatot: egyedülálló, házastárs, élettárs.

Meg kell adni a közös gyermekek számát, külön-külön az egyik és a másik fél saját gyermekei számát. Meg kell adni, hogy a gyerekek közül hány tanul főiskolán, egyetemen önálló jövedelem nélkül. Ezekből az adatokból a kalkulátor kiszámítja a kedvezményezett eltartottak, az eltartottak számát, meghatározza az adóelőleg levonás során megosztható kedvezmény összegét és javaslatot tesz a családi kedvezmény megosztására. A megosztás során a kalkulátor figyelembe veszi, hogy a családi kedvezmény számítása megelőzi az adójóváírás számítását, ezért úgy célszerű megosztani a családi kedvezményt, hogy maradjon adóalap az adójóváírás igénybevételére is. A kalkulátorunk mindenki számára letölthető a weblapunkról.

Az adóhatóság egyébként a kitöltési útmutatóban szereplő egy másik példájával önmagát cáfolja:

	Anya 3 saját gyerekkel			adókedvezmény			Apa 1 közös gyerekkel			adókedvezmény		
Élettárs	3 jogosult		66 000 forint	1 jogosult		33 000 forint	3	206 250 Ft	1 főre	3	206 250 Ft	1 főre
	eltartott	/fő	<i>megosztható</i>	eltartott	/fő	<i>megosztható</i>	eltartott	/fő	<i>megosztható</i>	eltartott	/fő	<i>megosztható</i>
Házastárs	3 jogosult		99 000 forint	3 jogosult		99 000 forint	3	206 250 Ft		3	206 250 Ft	
	eltartott	/fő	<i>megosztható</i>	eltartott	/fő	<i>megosztható</i>	eltartott	/fő	<i>megosztható</i>	eltartott	/fő	<i>megosztható</i>

(c) Angyal József okleveles adószakértő

Ebben a példában az élettársak úgy nevelnek három gyermeket közös háztartásban, hogy egy gyerek ebből közös. Erre a példára azt írja a kitöltési útmutató, hogy a közös gyerekre 206 250 forint adóalap kedvezmény jár. Ha ezt az Apa szemszögéből nézzük, akkor ez csak úgy lehetséges, ha nyilatkozatában az Anya két gyermekét is eltartottként jelöli meg.

Angyal József okleveles adószakértő, matematikus